

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Факультет міжнародних відносин

Кафедра іноземних мов та перекладу

О.Р.Круглій

Н.М. Цьолик

О.П. Черняк

**ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ
(ІНОЗЕМНА МОВА)»**

Освітній ступінь: бакалавр

**Спеціальності: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії;
292 Міжнародні економічні відносини**

**Освітньо-професійні програми: Міжнародна інформація та суспільні комунікації
Міжнародні відносини
Міжнародні економічні відносини**

Луцьк – 2019

Пояснювальна записка

Програма державного іспиту з дисципліни «Теорія та практика перекладу (іноземна мова)» призначена для студентів освітніх програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна інформація та суспільні комунікації», «Міжнародні відносини» і має на меті допомогти студентам випускного курсу підготуватися до державного іспиту із дисципліни, зазначеної вище.

Програма містить:

- питання теоретичного плану, які виносяться на державний іспит з цієї дисципліни;
- зразок екзаменаційного білета;
- орієнтовну тематику іншомовних та україномовних текстів, що додаються до кожного з білетів;
- список літератури.

Для перекладу іншомовних текстів (англійських) студентам дозволяється користуватися словниками.

І. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ (ІНОЗЕМНА МОВА)»

1. Міжкультурна комунікація в умовах глобалізації. Роль та місце перекладу.
2. Провідні вітчизняні та зарубіжні перекладознавці.
3. Предмет і завдання лінгвістичної теорії перекладу. Історія становлення науки.
Зв'язок ТПП з іншими науками.
4. Поняття білінгвізму та фонових знань у перекладі.
5. Особа перекладача, його психолінгвістичні характеристики та професійні установки.
6. Види перекладу.
7. Специфіка роботи над перекладом усних та письмових текстів.
8. Редагування перекладу. Критерії оцінки якості перекладу.
9. Переклад і стиль.
10. Особливості перекладу офіційних документів та текстів ділової спрямованості.
11. Переклад текстів наукового стилю.

12. Особливості перекладу суспільно-політичної літератури. Переклад текстів преси.
13. Способи перекладу лексичних одиниць. Перекладацькі лексичні трансформації.
14. Переклад термінів, архаїзмів, неологізмів.
15. Переклад інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів.
16. Переклад слів-реалій.
17. Переклад назв установ, підприємств, навчальних закладів.
18. Переклад скорочених назв.
19. Переклад фразеологізмів.
20. Граматичні труднощі у перекладі.
21. Переклад речень з дієсловами активного та пасивного стану.
22. Способи передачі модальності у перекладі.
23. Труднощі перекладу інфінітивів та інфінітивних конструкцій.
24. Труднощі перекладу дієприкметників та дієприслівникових конструкцій.
25. Переклад географічних назв та антропонімів.
26. Особливості перекладу умовних речень.
27. Порядок слів і структура речення у перекладі.
28. Особливості перекладу граматичних категорій іменників.
29. Способи передачі припущення у перекладі.
30. Види словників та їх роль у перекладацькій діяльності.

II. СТРУКТУРА БІЛЕТА

Білет державного іспиту містить питання теоретичного та практичного змісту.

Перший пункт білета передбачає розкриття питання, що містить теоретичний матеріал із курсів «Теорія і практика перекладу» та «Іноземна мова спеціальності». Теоретичне питання представляється рідною мовою.

Друге питання екзаменаційного білета вимагає від студента набутих навичок перекладу, оскільки містить завдання практичного характеру, а саме: вимагається переклад іншомовного тексту на українську мову. Текст додається.

Третє питання – також практичного спрямування. Студент повинен здійснити реферування запропонованого україномовного тексту іноземною мовою. Назва тексту зазначена у білеті. Текст додається.

Зразок білета

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Освітній ступінь: **бакалавр**

Спеціальності: **291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії;
292 Міжнародні економічні відносини**

Освітньо-професійні програми: **Міжнародна інформація та суспільні комунікації,
Міжнародні відносини, Міжнародні економічні відносини**

Державна атестація **Комплексний державний екзамен із теорії і практики перекладу**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. Розкрийте суть питання: «Види словників та їх роль у перекладацькій діяльності».
2. Перекладіть іншомовний текст на українську мову.
3. Передайте зміст україномовного тексту іноземною мовою: «Форум ЮНЕСКО».

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов та перекладу, протокол № _____ від _____ року.

Затверджено на засіданні вченої ради факультету міжнародних відносин, протокол № _____ року.

Завідувач кафедри
Декан факультету

підпис
підпис

Прізвище та ініціали
Прізвище та ініціали

III. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ПИТАНЬ

Тексти на переклад україномовного характеру підібрані з урахуванням специфіки факультету. Вони охоплюють економічну, політичну та країнознавчу тематику. Загальна кількість друкованих знаків від 1200 до 1300.

Пропонується така тематика текстів:

1. Членство Польщі в структурах НАТО
2. Безпека держави
3. Ознаки держави
4. Право на воєнне розв'язання конфліктів
5. Природа міжнародної політики
6. Транскордонна співпраця
7. Україна в СОТ
8. Функції торговельних представництв
9. Глобалізаційні процеси в системі світового ринку праці
10. Декларація про державний суверенітет України
11. Зовнішня політика України
12. Міжнародні організації
13. Волинська область
14. Електронна дипломатія
15. Інтелектуальна власність у ринковій економіці
16. Міжнародна політика
17. Планування аналітичної роботи
18. Зовнішня політика
19. Інформаційна діяльність
20. Інформаційна політика держави
21. Розвідувальна інформація
22. Інформаційна безпека держави
23. Туризм
24. Кооперація
25. Екологічна політика
26. Розвиток прикордонних регіонів
27. Принципи територіальної цілісності держав

28. Історія створення S.W.I.F.T.

29. Безвізовий режим з ЄС для громадян України

30. Форум ЮНЕСКО

Іншомовні тексти містять інформацію, яка базується на програмах дисциплін «Теорія та практика перекладу» та «Іноземна мова спеціальності». Представлені тексти є фахового спрямування. Тексти додаються.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, - 100 балів. 100 балів розподіляється між теоретичним та практичними питаннями наступним чином: теоретичне питання – 30 балів, друге та третє питання практичного спрямування по 35 балів за кожне.

Оцінка **«відмінно»** (90-100 балів) ставиться, коли при відповіді на питання, студент детально розкрив суть теоретичного питання, логічно побудував свою відповідь, проілюструвавши її прикладами; передав точно зміст іноземною мовою україномовного тексту з урахуванням лексичних та граматичних аспектів перекладу, дотримувався сталого порядку слів, показав бездоганні навички вимови, зазначив деталі прочитаного; літературно вірно спонтанно переклав іншомовний текст на рідну мову (українську) не втративши основного змісту.

Оцінка **«дуже добре»** (85-89 балів), якщо були виконані усі перераховані вище умови, але допущено при цьому незначну кількість суттєвих або значну кількість несуттєвих (до 5) помилок у вимові, мовленні, перекладі, не дотримано мовного етикету. Теоретичне питання не проілюстроване прикладами, хоча повністю розкрита його основна суть. Помічені несуттєві порушення у логічності викладу питання.

Відповідь студента оцінюється на **«добре»** (75-84 балів) у випадку, якщо були виконані усі перераховані вище умови, але допущено при цьому декілька істотних порушень змісту та/чи одне істотне порушення форми або значна кількість несуттєвих (до 7) помилок у вимові, мовленні, перекладі, не

дотримано мовного етикету. Теоретичне питання не проілюстроване достатньою кількістю прикладів, хоча розкрита його основна суть.

На **«задовільно»** (65-74 балів) претендує відповідь, у якій було допущено значну кількість помилок різного характеру, або ж такі помилки, що перешкоджали розумінню перекладеного тексту чи такі, що спотворювали його зміст. Теоретичне питання розкрито не повністю з відсутністю прикладів. Помічено 1 суттєве порушення у логічності викладу питання.

На **«достатньо»** (60-64 балів) претендує відповідь, у якій було допущено значну кількість помилок різного характеру, або ж такі помилки, що перешкоджали розумінню перекладеного тексту чи такі, що спотворювали його зміст. Теоретичне питання розкрито не повністю з відсутністю прикладів. Помічено 2 суттєвих порушення у логічності викладу питання.

Відповідь студента оцінюється як **«незадовільно»**, якщо було допущено велику кількість серйозних помилок різного характеру, у тому числі й такі, що унеможливили здійснити правильний зрозумілий переклад. Теоретичне питання розкрито поверхово.

V. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

Основна література

1. Борисенко И.И., Евтушенко Л.И. Английский язык в международных документах и дипломатической корреспонденции: Учебное пособие. К.: Логос. 1999. 416 с.

2. Жулінська М.О., Петровська Н.М. Переклад текстів різних функціональних стилів: навчальний посібник із дисципліни «Практикум перекладу» для студентів V курсу ф-ту міжнародних відносин. Луцьк: Вежа-Друк, 2012. 328 с.

3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Частина I. Граматичні труднощі. Вінниця: Нова книга, 2001. 271 с.

4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. 567 с.

5. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с.
6. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. Київ, 2002. 320 с.
7. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода. Учебное пособие. М.: ЧеРо, 2000. 136 с.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова книга, 2001. 448 с.
9. Нестеренко М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів і викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2004. 240 с.
10. Петровська Н. М., Семенюк Л. Й. Тренувальні вправи на переклад речень: Методичні рекомендації з дисципліни «Практика перекладу з основної іноземної мови» . Луцьк, 2003. – 24 с.
11. Печко Н.М. Теорія і практика перекладу (англійська мова): методичні рекомендації для підготовки до державного екзамену. Луцьк, 2013. 95 с.

Додаткова література

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: Учебное пособие. Спб.: Союз, 2001. 288 с.
2. Антонюк Н. М., Краснолуцкий К. К. Міжнародні організації. Читанка. Англomовні країни та Україна. Книга 2. Вінниця: Нова Книга, 2004. 240 с.
3. Израилевич Е. Е. Деловая корреспонденция и документация на английском языке. М.: ЮНВЕС, 2001. 496 с.
4. Мирам Г.Є., Дайнеко В. В., Тарануха Л. А и др. Основы перевода. Курс лекций по теории и практике перевода для институтов и факультетов международных отношений. Киев: Ника-центр, 2002. 248 с.
5. Олікова М. О. Теорія і практика перекладу: Навчальний Посібник. Луцьк: Вежа, 2000. 170 с.